

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี **ชุดความรู้ และเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน**

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนากาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดการดินพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันหลังน้ำท่วม

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชน้ำมันเศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการให้ผลผลิตน้ำมันต่อพื้นที่สูงสุด เมื่อเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่น ปัจจุบันมีส่วนแบ่งการตลาดเพื่อการบริโภคในประเทศไทยถึงร้อยละ 62 ของน้ำมันพืชทุกชนิด โดยมีปริมาณการผลิตน้ำมันเพื่อการบริโภคและอุปโภคของโลกเพิ่มขึ้นทุกปี ตามจำนวนพื้นที่ปลูกที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี

สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมันนั้นพบว่าควรมีฝนตกชุกระหว่าง 1,800-2,200 มิลลิเมตรต่อปี สามารถทนต่อสภาพการขาดน้ำได้นาน 2-4 เดือน โดยควรมีการให้น้ำเสริมในช่วงเวลาดังกล่าวสภาพภูมิอากาศทั่วไป ควรมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ในช่วง 26-28 องศาเซลเซียส

สภาพพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ควรเป็นดินที่มีโครงสร้างดี พื้นที่ควรมีความลาดชันน้อยกว่า 12 องศา ความลึกของหน้าดินถึงชั้นดานหรือระดับน้ำใต้ดินมากกว่า 75 เซนติเมตร ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 4.0-6.0 หากอยู่ในพื้นที่พรุควรมีความหนาของชั้นดินอินทรีย์ 0-0.6 เมตร และมีความสามารถในการซึมน้ำของดินปานกลาง

สภาวะการให้น้ำท่วมในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

โดยธรรมชาติของปาล์มน้ำมันนั้นเป็นพืชที่ชอบอากาศในเขตร้อน ฝนตกชุก และมีความชื้นสูง แต่จากลักษณะทางพฤกษศาสตร์ระบบรากของปาล์มน้ำมัน พบว่ามีประสิทธิภาพในการดูดน้ำและธาตุอาหารต่ำกว่าพืชใบเลี้ยงคู่โดยทั่วไป ดังนั้น เมื่อปาล์มน้ำมันอยู่ในสภาวะขาดน้ำยาวนานจะมีผลให้ดอกตัวเมียฝ่อหรือหลุดลง และมีผลให้ปาล์มน้ำมันผลิติดอกตัวผู้เพิ่มขึ้น

www.ladd.go.th

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ 60 ปี พันธุ์พันธุ์ไทย

ลดต้นทุน ปรับโครงสร้างดิน เพิ่มผลผลิต พลิกฟื้นชีวิตเกษตรกร

การจัดการดิน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันหลังน้ำท่วม

แต่ขณะที่เกิดสภาวะน้ำท่วมในสวนปาล์มน้ำมันที่มีอายุ 2 ปีครึ่งถึง 3 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงเกิดตาดอกจนกระทั่งช่วงเก็บเกี่ยวเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อาจทำให้ต้นปาล์มน้ำมันเกิดความเครียดจากสภาวะดังกล่าว เนื่องจากรากขาดอากาศหายใจ และถ้าการระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ และมีปริมาณกรดในดินมากเกินไป สามารถก่อให้เกิดความเป็นพิษจากการเพิ่มความเข้มข้นของดินเป็นผลให้การเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตลดลงได้

อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการทนต่อสภาพน้ำท่วมของปาล์มน้ำมันจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ และจากประสบการณ์ในภาคสนามของเกษตรกรพบว่าปาล์มน้ำมันสามารถทนน้ำขังได้นานกว่า 30 วัน

การจัดการดินหลังน้ำท่วมเบื้องต้น ในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

1. รีบทำการระบายน้ำเหนือดินออกอย่างเร่งด่วน
2. ขณะดินชื้นหรือขุมน้ำ ห้ามเดินเหยียบย่ำ หรือใช้เครื่องจักรกลหนักเข้าพื้นที่เพื่อป้องกันดินแน่น
3. เมื่อดินแห้งให้ใช้ทะเลทรายเปล่าปาล์มน้ำมันคลุมโคนต้นในอัตรา 30-70 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี โดยคลุมห่างจากโคนต้นประมาณ 50 เซนติเมตร เพื่อปรับสภาพทางกายภาพของดิน
4. พื้นฟูคุณสมบัติของดิน โดยการใส่ปุ๋ยหมักผสมกับสารเร่ง พด.3 ในกรณีที่ดินที่อยู่ในสภาพน้ำแช่ขังเป็นเวลานานและเสี่ยงต่อการเกิดโรค

5. หากพื้นดินภายหลังน้ำท่วมเกิดสภาพความเป็นกรด สามารถใส่อินทรีย์วัตถุหรือปุ๋ยเพื่อปรับสภาพความเป็นกรดของดิน โดยปริมาณการใช้ขึ้นอยู่กับสภาพความรุนแรงของกรดในพื้นที่นั้นๆ

การวางแผนเพื่อการจัดการทรัพยากรดิน ในพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

1. การจัดการพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ภายหลังจากน้ำท่วม สามารถทำได้โดยการคลุมดินด้วยเศษพืชทะเลทรายเปล่า หรือทางใบปาล์มน้ำมันรอบโคนต้น เพื่อยึดหน้าดินรวมถึงเพื่อชะลอการไหลของน้ำ ซึ่งอาจพัดพาหน้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มปริมาณธาตุอาหารและปรับคุณสมบัติของดินหลังน้ำท่วมให้มีความเหมาะสม

3. ส่งเสริมการปลูกพืชท้องถิ่น โดยเฉพาะไม้ยืนต้นในพื้นที่หรือในชุมชนตามหัวไร่ปลายนา เพื่อลดความรุนแรงจากภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตสร้างสภาพนิเวศและสร้างภูมิอากาศที่สมดุลให้กับพื้นที่โดยปลูกพืชที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ลังแข ละมั่ง มะไฟ ทูเรียน ชะมวง หรือพืชผักท้องถิ่นเพื่อเสริมรายได้จากความเสียหาย เช่น ผักเหลียง ผักมันปู ผักลิ้นห่าน เป็นต้น

4. พยายามปลูกฝังเยาวชนในท้องถิ่นให้สำนึกในระบบเกษตรพื้นบ้าน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนอันเป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาวะน้ำท่วม ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการรับประทานอาหารและพืชผักพื้นเมือง เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรและสังคมที่สงบสุขในอนาคต ■

ข้อมูลจาก : กลุ่มวิจัยและพัฒนาพื้นที่ยางพาราและปาล์มน้ำมัน

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน โทร 0-2579-0111 ต่อ 2250
- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12
- กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม 10900 โทร 0-2579-8515

หรือที่